

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

ĐINH THỊ NGUYỆT ANH

**GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ
ĐẦU TƯ CÔNG CHO XOÁ ĐÓI GIẢM NGHÈO
TẠI TỈNH BẮC KẠN**

**Chuyên ngành: Quản lý kinh tế
Mã số: 60.34.01**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. ĐOÀN QUANG THIỆU

THÁI NGUYÊN - 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan Luận văn thạc sĩ Quản lý kinh tế “*Giải pháp nâng cao hiệu quả đầu tư công cho xóa đói giảm nghèo tại tỉnh Bắc Kạn*” là công trình nghiên cứu của cá nhân tôi.

Các số liệu và kết quả nghiên cứu của đề tài này là hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Bắc Kạn, ngày 28 tháng 8 năm 2012

Tác giả

Đinh Thị Nguyệt Anh

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành đề tài này, tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ của nhiều tổ chức, cơ quan, tập thể và cá nhân. Tôi xin trân trọng bày tỏ lời cảm ơn tới tất cả các tập thể, cơ quan và cá nhân đã tận tình giúp đỡ tôi trong quá trình nghiên cứu.

Trước tiên, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới TS. Đoàn Quang Thiệu, người đã trực tiếp hướng dẫn tôi trong suốt quá trình nghiên cứu đề tài này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu, các thầy, cô giáo Khoa sau đại học - Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh Thái Nguyên, những người đã truyền thụ những kiến thức quý báu trong thời gian theo học và nghiên cứu của tôi.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ của Sở Tài chính, Sở Lao động Thương binh và Xã hội, Sở kế hoạch và Đầu tư, Cục Thống kê tỉnh Bắc Kạn, cảm ơn sự giúp đỡ của UBND huyện, xã và các hộ nông dân thuộc 2 huyện Ba Bể và Chợ Mới đã tạo điều kiện thuận lợi cho tôi trong quá trình thu thập tài liệu và kiểm nghiệm kết quả nghiên cứu của đề tài.

Một lần nữa, tôi xin trân trọng cảm ơn và ghi nhận tất cả sự giúp đỡ quý báu đó.

Thái Nguyên, ngày 28 tháng 8 năm 2012

Tác giả

Đinh Thị Nguyệt Anh

MỤC LỤC

	Trang
TRANG PHỤ BÌA	
LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
NHỮNG TỪ VIẾT TẮT TRONG LUẬN VĂN.....	vii
DANH MỤC BẢNG BIỂU.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Đóng góp mới của đề tài	4
5. Kết cấu của luận văn	4
Chương 1: CƠ SỞ KHOA HỌC VỀ ĐÓI NGHÈO VÀ HIỆU QUẢ ĐẦU TƯ CÔNG CHO XÓA ĐÓI GIẢM NGHÈO	5
1.1. NGHÈO ĐÓI VÀ VAI TRÒ CỦA ĐẦU TƯ CÔNG CHO XĐGN	5
1.1.1. Nghèo đói và xoá đói giảm nghèo	5
1.1.1.1. Quan niệm chung về đói nghèo	5
1.1.1.2. Chuẩn mực, chỉ tiêu đánh giá đói nghèo.....	8
1.1.1.3. Quan điểm về xoá đói giảm nghèo	11
1.1.2. Đầu tư công cho XĐGN.....	14
1.1.2.1. Khái niệm đầu tư công.....	14
1.1.2.2. Nội dung đầu tư công cho XĐGN	15
1.1.2.3. Phương thức, cơ chế và nguồn đầu tư công cho XĐGN.	16
1.1.2.4. Các nhân tố ảnh hưởng tới đầu tư công cho XĐGN.....	18
1.1.3. Đánh giá hiệu quả đầu tư công cho XĐGN	20

1.1.3.1. Quan điểm về việc đánh giá kết quả, hiệu quả đầu tư công ..	20
1.1.3.2. Đánh giá hiệu quả đầu tư công cho XĐGN	22
1.1.3.3. Nguyên nhân của việc đầu tư công kém hiệu quả	24
1.2. KINH NGHIỆM ĐẦU TƯ CÔNG CHO XĐGN Ở MỘT SỐ NƯỚC TRÊN THẾ GIỚI VÀ Ở VIỆT NAM.....	24
1.2.1. Kinh nghiệm đầu tư công cho XĐGN ở một số nước trên thế giới	24
1.2.1.1. Kinh nghiệm của Trung Quốc.....	24
1.2.1.2. Kinh nghiệm của Malaysia	25
1.2.2. Kinh nghiệm đầu tư công cho XĐGN ở một số địa phương Việt Nam ...	28
1.2.2.1. Kinh nghiệm của tỉnh Lào Cai	28
1.2.2.2. Kinh nghiệm của tỉnh Tuyên Quang.....	29
1.2.3. Bài học rút ra từ kinh nghiệm đầu tư công cho XĐGN ở một số nước trên thế giới và ở Việt Nam	30
1.2.4. Một số vấn đề rút ra từ nghiên cứu lý luận và thực tiễn về đầu tư công cho xoá đói giảm nghèo	31
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU ĐỀ TÀI	33
2.1. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	33
2.1.1. Câu hỏi nghiên cứu và tiếp cận nghiên cứu	33
2.1.2. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.....	34
2.1.3. Phương pháp nghiên cứu.....	34
2.1.3.1 Phương pháp thu thập số liệu.....	34
2.1.3.2. Phương pháp xử lý số liệu	37
2.1.3.3. Phương pháp phân tích	38
2.2. HỆ THỐNG CÁC CHỈ TIÊU NGHIÊN CỨU	38
Chương 3: PHÂN TÍCH THỰC TRẠNG ĐẦU TƯ CÔNG CHO XOÁ ĐÓI GIẢM NGHÈO TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH BẮC KẠN	40
3.1. ĐẶC ĐIỂM CỦA TỈNH BẮC KẠN.....	40

3.1.1. Đặc điểm tự nhiên	40
3.1.1.1. Vị trí địa lý	40
3.1.1.2. Đặc điểm đất đai, địa hình	40
3.1.1.3. Đặc điểm thời tiết, khí hậu, thủy văn.....	41
3.1.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội	42
3.1.2.1. Đặc điểm dân số, dân tộc và lao động	42
3.1.2.2. Đặc điểm văn hoá, giáo dục, y tế	44
3.1.2.3. Kết cấu hạ tầng.....	45
3.1.2.4. Đặc điểm kinh tế tỉnh Bắc Kạn	48
3.1.3. Ảnh hưởng của điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội đối với đầu tư công cho xoá đói giảm nghèo	49
3.2. THỰC TRẠNG ĐẦU TƯ CÔNG CHO XĐGN Ở BẮC KẠN.....	50
3.2.1. Thực trạng đói nghèo của tỉnh Bắc Kạn	50
3.2.1.1. Thực trạng đói nghèo của tỉnh Bắc Kạn trong những năm gần đây	50
3.2.1.2. Nguyên nhân đói nghèo ở tỉnh Bắc Kạn.....	51
3.2.2. Tình hình đầu tư công cho xoá đói giảm nghèo trên địa bàn tỉnh Bắc Kạn trong những năm gần đây	54
3.2.2.1. Những chương trình, dự án đầu tư công cho xoá đói giảm nghèo	54
3.2.2.2. Nguồn vốn đầu tư công cho xoá đói giảm nghèo	56
3.2.2.3. Thực hiện đầu tư công cho xoá đói giảm nghèo tại tỉnh Bắc Kạn...	59
3.2.3. Hiệu quả đầu tư công cho XĐGN tại tỉnh Bắc Kạn	66
3.2.3.1. Kết quả cho đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng.....	66
3.2.4.2. Kết quả đầu tư công cho hỗ trợ sản xuất	71
3.2.4.3. Tác động của đầu tư công đến phát triển kinh tế và công tác giảm nghèo tại tỉnh Bắc Kạn.....	76
3.2.4. Hạn chế, nguyên nhân và vấn đề đặt ra trong đầu tư công cho XĐGN....	79
3.2.4.1. Hạn chế.....	79

3.2.4.2. Nguyên nhân.....	81
3.2.4.3. Những vấn đề đặt ra	82
Chương 4: GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ ĐẦU TƯ CÔNG CHO XÓA ĐÓI GIẢM NGHÈO TẠI TỈNH BẮC KẠN	86
4.1. QUAN ĐIỂM, PHƯƠNG HƯỚNG, MỤC TIÊU ĐẦU TƯ CÔNG CHO XĐGN	86
4.1.1. Định hướng đầu tư công cho xóa đói giảm nghèo của tỉnh	86
4.1.1.1. Quan điểm định hướng	86
4.1.1.2. Mục tiêu XĐGN của tỉnh Bắc Kạn đến năm 2020	87
4.1.1.3. Một số quan điểm về giải pháp đầu tư công cho XĐGN ..	88
4.2. GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ ĐẦU TƯ CÔNG CHO XĐGN TỈNH BẮC KẠN	90
4.2.1. Giải pháp chung	90
4.2.1.1. Nhóm các giải pháp về thể chế, chính sách	90
4.2.1.2. Nhóm các giải pháp về thực hiện đầu tư công xây dựng cơ sở hạ tầng..	94
4.2.1.3. Nhóm các giải pháp về thực hiện đầu tư công hỗ trợ sản xuất..	95
4.2.1.4. Nhóm các giải pháp về công tác quản lý đầu tư công.....	100
4.2.2. Giải pháp riêng đối với từng vùng	101
4.2.2.1. Giải pháp đầu tư riêng đối với các xã vùng cao.....	101
4.2.2.2. Giải pháp đầu tư riêng đối với các xã vùng thấp	103
4.3. KIẾN NGHỊ	104
KẾT LUẬN.....	106
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	109
PHỤ LỤC	111

NHỮNG TỪ VIẾT TẮT TRONG LUẬN VĂN

XĐGN	Xoá đói giảm nghèo
NSNN	Ngân sách Nhà nước
MN	Mầm non
TH	Tiểu học
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông
BV	Bệnh viện
BQ	Bình quân
CCF	Quỹ tín dụng nhân dân trung ương
ODA	Hỗ trợ phát triển chính thức
3PAD	Dự án Quan hệ đối tác vì người nghèo trong phát triển nông lâm nghiệp
XDCB	Xây dựng cơ bản
CSHT	Cơ sở hạ tầng
BQL	Ban quản lý
ATK	An toàn khu
CT	Công trình
UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC BẢNG BIỂU

	Trang
Bảng 1.1. Chuẩn đói nghèo của Việt Nam qua các giai đoạn.....	10
Bảng 3.1. Bảng phân bố sử dụng đất tỉnh Bắc Kạn	41
Bảng 3.2. Cơ cấu lao động tỉnh Bắc Kạn năm 2011	43
Bảng 3.3. Hiện trạng giáo dục tỉnh Bắc Kạn năm 2011	44
Bảng 3.4. Hiện trạng y tế tỉnh Bắc Kạn năm 2011	45
Bảng 3.5. Các chỉ tiêu tổng hợp về kinh tế tỉnh Bắc Kạn năm 2011	48
Bảng 3.6. Tình hình nghèo đói tỉnh Bắc Kạn giai đoạn 2006 - 2010	50
Bảng 3.7. Tình hình nghèo đói tỉnh Bắc Kạn năm 2011 (Theo chuẩn mới)	51
Bảng 3.8. Kế hoạch đầu tư công cho các chương trình XĐGN tỉnh Bắc Kạn giai đoạn 2008 - 2011	57
Bảng 3.9. Thực hiện đầu tư công cho các chương trình XĐGN tỉnh Bắc Kạn giai đoạn 2008 - 2011.....	58
Bảng 3.10. Cơ cấu nguồn vốn đầu tư công cho các chương trình XĐGN tỉnh Bắc Kạn năm 2008 - 2011	58
Bảng 3.11. Tình hình đầu tư công cho xây dựng cơ sở hạ tầng trong các chương trình XĐGN	59
Bảng 3.12. Tình hình đầu tư công hỗ trợ sản xuất nông lâm nghiệp trong các chương trình XĐGN năm 2008 - 2011.....	64
Bảng 3.13. Kết quả đầu tư công cho cơ sở hạ tầng thông qua các chương trình xóa đói giảm nghèo tại tỉnh Bắc Kạn (2006 - 2011).....	66
Bảng 3.14. Đánh giá của hộ nông dân và cán bộ xã về cơ sở hạ tầng.....	70
Bảng 3.15. Đánh giá của Hộ nông dân và cán bộ các xã về hỗ trợ sản xuất	74
Bảng 3.16. Hiệu quả đầu tư công cho phát triển nông nghiệp tỉnh Bắc Kạn giai đoạn 2008 - 2011.....	77
Bảng 3.17. Kết quả giảm tỷ lệ hộ nghèo trên địa bàn tỉnh Bắc Kạn giai đoạn 2006 - 2011	78

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Xoá đói giảm nghèo là vấn đề xã hội mang tính toàn cầu, do đó việc phân tích thực trạng tìm giải pháp để sử dụng ngân sách nhà nước, nguồn lực chủ yếu trong xoá đói, giảm nghèo là nhiệm vụ cấp bách có tính chiến lược lâu dài của mỗi quốc gia trên toàn thế giới.

Ở nước ta, những năm gần đây nhờ chính sách đổi mới, nền kinh tế đã không ngừng tăng trưởng. Tổng sản phẩm trong nước (GDP) tăng bình quân trên 6% năm, tốc độ tăng trưởng bình quân đạt 5%. Nhờ đó, công cuộc XDGN đã có những thành công rất đáng khích lệ: Tỷ lệ người nghèo, tính theo chuẩn nghèo quốc tế, đã giảm liên tục từ hơn 60% vào năm 1990, xuống 58% vào năm 1993, 37% vào năm 1998, 32% vào năm 2000, 29% vào năm 2002 và còn 18,1% vào năm 2004. Mặc dù Việt Nam đã trở thành nước đang phát triển có thu nhập trung bình thấp nhưng vẫn còn một bộ phận dân cư vẫn sống trong tình trạng nghèo đói và sự phân hóa giàu nghèo đang có chiều hướng gia tăng. Đặc biệt nghèo đói thường diễn ra khá phổ biến ở khu vực nông thôn, miền núi, vùng sâu, vùng xa. Vì vậy trong chiến lược phát triển kinh tế - xã hội, đầu tư cho XDGN ở các tỉnh miền núi được Đảng và Chính phủ đặc biệt quan tâm. Trong những năm gần đây tỷ lệ vốn đầu tư so với tổng sản phẩm trong nước (GDP) luôn ở mức tương đối cao, (chiếm gần 40% GDP, Martin Rama, Quyền Trưởng ban phát triển đông Á của Ngân hàng Thế giới). Để đạt được những thành tựu này, bên cạnh kết quả sản xuất kinh doanh của các thành phần kinh tế còn có phần đóng góp rất lớn từ các chính sách điều hành của chính quyền Nhà nước. Trong những chính sách, công cụ điều hành này, đầu tư công chiếm vai trò rất cần thiết vì đây là “bàn tay hữu hình” của Nhà nước điều tiết và khắc phục các khuyết tật của cơ chế thị trường, hỗ